

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cornelii Jansenii Ipreensis Episcopi Augustinus Europaeus
Perperam Dictus**

Wavre, Philippus van

Antverpiae, 1709

Caput IV. De Augustiniana peccatorum onmium etiam minimorum
evitandorum possibilitate [et]c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39351

CAPUT IV.

De Augustiniā peccatorum omnium etiam minimorum evitandorum possibilitate, ceu peremptoriā Iansenianæ præceptorum aliquorum impossibilitatis.

SECTIO PRIMA.

Num justi aliqui & sancti vixerint sine omni peccato veniali? Mens S. Augustini explanatur.

Multi baptizati fideles sunt sine CRIMINE L.1. ad Bo-
(hoc est mortali peccato) sine peccato nif.c.14.
autem in hâc vitâ neminem dixerim, quantumlibet
Pelagiani, quia hâc dicimus, adversum nos in-
flentur & dirumpantur insani à, inquit Augusti-
nus. Multos, & quidem voluntatis possibilitate
naturali ita vixisse exortes omnis vel levis fami-
nis Pelagius cum Cælestio docuit. Augustinus
verò ope quidem divinâ suffultos ita vixisse ne-
gat, ni Mediatorem cum Matre excipias. Agit id variis in Libris, secundò de Peccatorum
meritis, de Spiritu & Littera, de naturâ & gra-
tiâ, de perfectione Justitiae, & Epistola 89.

Si queratur utrum sit qui nullum omnino
peccatum habuerit? Respondet Augustinus:
magis credo scripturæ dicenti? ne intres in Ju-
dicium cum servo tuo, quoniam non justificabitur L.2. de peccato
in conspectu tuo omnis vivens. Et Ideo misericordia opus est que superexaltat judicio, quæ illi non
erit qui non facit misericordiam. Probat & ex

132 LIBER PRIMUS

illo Psalmi : pro hac orabit ad te omnis sanctus
in tempore opportuno. Non ergo omnis pecca-
tor, sed omnis sanctus. Vox enim Sanctorum
est : si dixerimus, quia peccatum non habemus, nos
ipso seducimus, & veritas in nobis non est.

cap. 10,

Confirmat exemplis : in tribus illis viris (Noë,
Danièle, & Job) tria quædam hominum libe-
randa genera præfigurari memorat.

Job 16. &
17.

cap. 12.

In Noë justos plebium præpositos propter Arcæ
tamquam Ecclesiæ gubernationem : in Danièle, ju-
stos continentes : in Job, justos conjugatos. De
Noë dicit fuisse ebrium, licet non ebriosum.
Daniël verò post orationem, quam fudit Deo,
de scipso dicit : cum orarem ; & confiterer peccata
mea, & peccata populi mei. Inter varias confes-
siones Job adducit nihil te latuit de peccatis meis.
*Signasti peccata mea in folliculo. Quis judicio ejus
adversabitur? quod si fuero justus, os meum: impiè
loquetur. „ Hoc est enim, si me justum dixero contra
judicium ejus, ubi perfecta illa justitiae regula me
convincit injustum, profectò impiè loquetur os
meum, quia contra Dei veritatem loquetur.*

*Non igitur præclarum illud testimonium Dei quo
laudatus est Job, contrarium est Testimonio quo di-
ctum est, NON JUSTIFICABITUR IN CONSPPECTU TUO
OMNIS VIVENS. Quia non id persuadet prorsus in illo
nihil fuisse quod vel ab ipso veraciter vel a Deo rectè
reprehenderetur, quamvis tam justus & verax Dei
cultor, & ab omni opere malo se abstinentis, non men-
daciter diceretur. non ergo ipse propterea nullum
omnino peccatum habebat, qui in profectu Justitiae
ceteros anteibat. Deinde adjungitur sine QUERELA :
de cuius vita nemo justè quereretur. Justus, qui
tanta morum probitate PROFECERAT, ut nullus ei
esset æquandus. Verus Dei CULTOR : quippe etiam
suorum peccatorum verax humiliisque Confessor. AB-
STINENS SE AB OMNI OPERE MALO. Mirum si ab
omni etiam verbo & cogitatu malo. Sic*

DE PROPOSITIONE I. 133

Sic itaque omnes quicumque in hâc vitâ divina-
rum Scripturarum testimoniis in bonâ voluntate at-
que actibus justitiae prædicati sunt, & quicumque
tales vel post eos fuérunt, vel usque nunc etiam
sunt, vel postea quoque futuri sunt, omnes magni, om-
nes justi, omnes veraciter laudabiles sunt, sed sine cap. 14.
peccato aliquo non sunt: quoniam Scripturarum Te-
stimoniis, quibus de eorum laudibus credimus, hoc
etiam credimus: NON JUSTIFICABITUR IN CONSPEC-
TU TUO OMNIS VIVENS, & ideo rogari, NE INTRET
IN JUDICIUM CUM SERVIS SUIS; & non tantum uni-
versaliter fidelibus omnibus, verum etiam singulis
esse orationem Dominicam necessariam, quam tra-
didit discipulis suis.

Hoc & aliis Scripturarum Testimoniis alibi
docet se existimare: Definitum nullum hic viven-
tem, quamvis utatur libero arbitrio, inveniri sine
peccato.

L. de Sp. &
litt. c. 2.

Pelagio verò objicienti Sanctorum Turbam,
Abelem, Enoch, Melchisedech, Abraham, Isaac, De nat. &
Jacob &c, ipsam etiam Domini Matrem, respon- Grat. c. 36.
det: Exceptâ itaque SANCTA VÍRGINE MARIA, de
qua propter honorem Domini nullam prorsus cum de
peccatis agitur, habere Volo quæstionem: unde enim
scimus quod ei plus gratiæ collatum fuerit ad vin-
cendum omni ex parte peccatum, quæ concipere ac
parere meruit eum, quem constat nullum habuisse
peccatum. Hâc ergo Virgine exceptâ, si omnes illos
Sanctos & sanctas cum hic viverent congregare
possemus, & interrogare, utrum essent sine pecca-
to, quid fuisse responsuros putamus, utrum hoc
quod esse dicit (Pelag.) an quod Joannes Apo-
stolus? Rogo vos, quantumlibet fuerint in hoc corpo-
re excellentiâ sanctitatis, si hoc interrogari po-
tuissent, una voce clamassent: si dixerimus
quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus,
& veritas in nobis non est. An illud hymnus

I 3

ref.

134 LIBER PRIMUS

responderent fortasse quam veritus? Sed huic jam placet, & rectè placet. Laudem humilitatis in parte non ponere falsitatis. Itaque hoc se verum dicerent, haberent peccatum, quod humiliter faterentur, quia veritas in eis esset. Si autem hoc mentirentur, nihilominus haberent peccatum, quia veritas in eis non esset.

L. de Perfect. Concludit libro de perfectione Justitiæ: Iustitia c. 21. Quisquis autem dicit post acceptam remissionem peccatorum ita quemquam hominem justè vixisse in hac carne vel vivere, ut nullum habeat omnino peccatum, contradicit Apostolo Joanni, qui dicit: si dixerimus, quia peccatum non habemus nos ipsos seducimus & veritas in nobis non est.

Postea tamen subdit: Postremò, si excepto illo capite nostro sui Corporis Salvatore (Cum Matre, ut lib. de nat. & grat.) afferuntur, fuisse vel esse in hac vita aliqui homines justi sine aliquo peccato, non nimis existimo reluctandum. Scis enim quibusdam ita visum quorum de hac re sententiam non audeo reprehendere, quamquam nec defendere Valam.

L. de Sp. &
l. i. c. 2.
Epist. 29. Similiter alibi dicit: quantum ego judico non multum erratur nec perniciösè, cum quādam quisque benevolentia fallitur. & alibi: isti. utcumque tolerandi sunt, qui dicunt vel esse, vel fuisse hic aliquem, præter unum Sanctorum, qui nullum haberet omnino peccatum: illud vero quod dicunt sufficere homini liberum arbitrium ad Dominica præcepta implenda, etiam si Dei gratia & Spiritus Sancti dono ad opera bona non adjuvetur, omnino Anathematizandum, & omnibus execrationibus detestandum.

D. de Sp. &
M. c. 2. Illis acerrimè ac Vehementissimè resistendum est, qui putant sine adjutorio Dei per seipsum vim voluntatis humanæ vel justitiam posse perficere, vel ad eam tendendo proficere.

Interim

DE PROPOSITIONE I. 135

Interim omnibus necessaria est oratio Domini-
nica , quam etiam ipsis arietibus Gregis , id est
Apostolis suis Dominus dedit , ut unusquisque Epist 89.
Deo dicat : *dimitte nobis debita nostra , sicut tu ad nos dimittimus debitoribus suis.* Cui enim hæc in
oratione verba necessaria non fuerint , ipse hic sine
peccato vivere pronuntiadus est . Quales si aliquos
futuros Dominus prævideret , meliores utique quam
extiterunt ejus Apostoli , aliam orationem illos docē-
ret , quā non peterent dimitti sibi peccata , quibus
in Baptismo fuerant omnia jam dimissa .

Quam orationem quisquis cuilibet etiam ho- L.3. de Pec-
mini Sancto & Dei voluntatem scienti & fa- merit,c. 13.
cienti , præter unum SANCTUM SANCTORUM (ad-
de Matrem) dicit in hæc vitâ necessariam non
fuisse , MULTUM ERRAT : nec potest omnino illi ipsi
placere quem laudat , sed eum Augustinus alibi di-
cat non MULTUM ERRARE , hic vero MULTUM , ad
pelagium respicit , cuius verba præmiserat si-
gnificantia solis natnræ viribus id effectum . Ver-
ba Pelagi sunt ista : *sine ullo peccato aliquos ho-*
mines jam ratione propriæ voluntatis utentes in hoc
seculo vixisse , vel vivere. Quibus verbis sub-
texuerat Augustinus . Optandum ut fiat , conan-
dum est ut fiat , non tamen quod factum fuerit ,
confidendum : hoc enim optantibus & conantibus
& digna supplicatione deprecantibus quidquid re-
manserit peccatorum per hoc quotidie solvitur , quod
veraciter in illa oratione dicitur : *dimitte nobis de-*
vita nostra &c.

SEC:

136. LIBER PRIMUS
SECTIO II.

Unde proveniat quod non sit homo qui
non peccet, peccaverit, vel peccaturus
sit, excepto Sancto Sanctorum, &
& qua natus est, Sanctissimâ Virgine
Matre, edocet S. Augustinus.

L.2. de pec.
merit.c.17.

Cum voluntate humana, gratia adjuvante
divina, sine peccato in hac vita possit homo
esse, cur non sit possem facillime ac veracissime res-
pondere, quia homines nolunt. Sed si ex me queri-
tur, quare nolint, imus in longum. Verum tamen
etiam hoc sine prejudicio diligentiores inquisitionis
breviter dicam, inquit, Augustinus;

I. de Spir. &
litt. c. 35.

Nolunt homines facere quod justum est, sive quia
latet, an justum sit, sive quia non delectat. Tantò
enim quippe vehementius volumus, quanto certius
quoniam bonum sit novimus, eoque delectamur arden-
tius. Ignorantia igitur & infirmitas vitia sunt,
quaes impediunt voluntatem, ne moveatur ad facien-
dum opus bonum, vel ab opere malo abstinendum. Ut
autem innotescat quod latebat, & suave fiat, quod non
delectabat, gratia Dei est, quae hominum adjuvat vo-
luntas: quia ut non adjuventur, in ipsis ibidem
causa est, non in Deo, sive damnandi predestinati sint
propter iniquitatem superbiae, sive contra ipsam
suam superbiam judicandi & erudiendi filii sint Mi-
sericordiae. Viveret ergo homo in perfecta justi-
tia, sive absque peccato, si tanta voluntas adhibe-
retur, quanta sufficit tantæ rei. Eset autem tan-
ta si & nihil eorum, quæ pertinent ad justitiam nos
latèret, & ea sic delectarent animum ut quidquid
aliud voluptas, sive dolor impedit, delectatio illa
superata

DE PROPOSITIONE I. 137

superaret : quod ut non sit, non ad impossibilitatem
sed ad judicium Dei pertinet.

Tantò autem magis delectat opus bonum, quantò L.2. de pecc.
magis diligitur Deus summum & incomparabile merit. c.17
bonum, & author qualiumcumque honorum omnium.

Ut autem diligatur Deus, Charitas ejus diffusa
est in Cordibus nostris non per nos, sed per Spiritum
Sanctum qui datus est nobis.

At si quæratur, cur quisque nostrum bonum opus
fuscidere, agere, implere, nunc scit, nunc nescit, nunc
delectatur, nunc non delectatur? Non me, sed Au-
gustinum respondentem audiat :

Ut noverit, non suæ facultatis, sed divini mu- Ibid.
neris esse vel quod scit, vel quod delectatur, ac sic
ab elationis vanitate sanetur, & sciat, quam verè
non de terra istâ, sed spiritualiter dictum sit: Da-
minus dabit suavitatem & terra dabit fructum
suum.

Novit Medicus qui non est opus sanis, sed L.3.c.13.
egrorantibus quemadmodum nos curando perficiat
in æternam salutem... Et in quibusdam etiam
justos suos, quoniam adhuc extolli possunt, non
adjuvat ad perficiendam justitiam, ut dum non
justificatur in conspectu ejus omnis vivens, actio-
nem gratiarum semper indulgentiae ipsius debeamus,
& sic ab illa prima causa omnium vitiorum, hoc est,
à tumore superbiæ Sanctâ humilitate sanemur.

Nullus proinde culpæ in Deum referat causam. L.2.c.17.
Vitiorum namque omnium humanorum CAUSA SU-
PERBIA EST. Ad hanc convincendam atque auferen-
dam talis medicina talitus venit. Ad elatum homi-
nem per superbiam Deus humili descendit per mis-
ericordiam, gratiam claram manifestamque commen-
dans in ipso homine, quem tantâ præ participibus
suis Charitate suscepit.

Idcirco etiam Sanctos & fideles suos in aliquibus cap. 19.
vitiis tardius sanat, ut in his eos minus, quam
im-

138 LIBER PRIMUS

implenda ex omni parte justitiae sufficiat, delectet bonum, sive cum latet, sive cum etiam manifestum est; Ut quantum pertinet ad integerrimam regulam veritatis ejus, non justificetur in conspectu ejus omnis vivens. NEC IN EO IPSO VULT NOS DAMNABILES ESSE, sed humiles, commendans nolis eandem gratiam suam, ne facilitatem i: omnibus assecuti, nostrum putemus esse quod ejus est. Qui error multum est Religioni pietatisque contrarius. Nec ideo tamen in iisdem vitiis nobis permavendum esse existimemus, sed adversus ipsam Maximè superbiam PROPTER QUAM in eis humiliamur, & nos vigilanter conemur, & ipsum deprecemur ardenter, simul intelligentes, & quod sic conamur, & quod sic deprecamur, dono illius nos habere in omnibus non ad nos respicientes, sed sursum cor habentes, Domino Deo nostro gratias agamus, & cum gloriamur in illo gloriemur.

L.denat. &
Cras. c. 32.

Ibid. c. 24.

Qua propter ambulantes in viâ justâ terrere Dominum dicit ubi ait: Servite Domino in timore, & exultate ei cum tremore. Apprehendite disciplinam ne quando irascatur Dominus, & pereatis de viâ justâ; quia superbia etiam in ipsis recte factis cavenda est, idest, in ipsâ viâ justâ, ne homo dum quod Dei est, deputat suum, amittat quod Dei est, & redeat ad suum.

Hinc medicinali contra superbiam turbatione percitum refert qui dixerat in abundantia sua, non movebor in eternum, & sibi tribuebat quod à Domino habebat. Quare ostendendum ei fuerat unde haberet ut reciperet humilis, quod amiserat superbis.

Cap. 27. r

Ibid.

Ideo qui voluntati suae praefiterat decori ejus virtutem, avertit paululum faciem suam, ut qui hoc dixerat, fieret conturbatus: Quoniam ipsis est ille rumor sanandus doloribus.. ita contra Pelagium differit existimantem esse absurdissimum, & stul-

DE PROPOSITIONE I. 139

stultissimum peccata permettere ut peccatum
superbiæ vitaretur: quasi non & ulcus in dolore
sit, & sectio dolorēm operētur, ut dolor dolore
tollatur.

Et objicienti: Deus potest omnia sanare; respon-
det: hoc utique agit ut sanet omnia, sed agit ju-
dicio suo, nec ordinem sanandi accipit ab ægroto.
Procul dubio quippe firmissimum Apostolum volebat
efficere, cui tamen dixit: Virtus in infirmitate per-
ficitur, & non ei roties oranti auferit nescio quem
stimulum carnis, quem sibi dicit datum, ne ma-
gnitudine revelationum extolleretur. Cætera enim
virtutia in malefactis valent; sola autem superbia etiam
in rectè factis cavenda est. Unde admonentur illi,
ne dona Dei suæ potestati tribuendo seque ex-
tollendo gravius peccant, quam si nil operarentur
boni.

Non itaque dicitur homini, *necessæ est peccare*^{cap. 28.}
ne pecces: sed dicitur homini deserit te aliquan-
tum Deus unde superbis, ut scias non tuum
esse

Et quidem superbia cum magnum sit ipsa pecca-
tum, ita sine aliis per seipsa est, ut etiam plerumque,^{cap. 29.}
ut dixi, non in peccatis, sed in ipsis rectè factis
pede celeriore superveniat, & obrèpat.

Hoc superbus animus non sapit, sed magnus est ^{cap. 25.}
Dominus qui persuadet quomodo ipse novit. Nam
procliviores sumus querere potius quid contra ea re-
spondeamus, quæ nostro objiciuntur errori, quam
intendere, quam sint salubria, ut careamus errore.
Unde cum istis non tam disputationibus, quam pro
eis, sicut pro nobis, orationibus est agendum. Non
enim hoc eis dicimus, quod sibi iste opposuit: Ut
esset causa misericordiaæ Dei, necessarium fuisse pee-
catum. Utinam non fuisset miseria, ne ista esset
misericordia necessaria.

Quod

140 LIBER PRIMUS

cap. 31.

Quod si altius scruteris & scisciteris, cur etiam ipsam superbiam, quæ & in rectè factis animo insidiatur humano, non citò Deus sanet pro qua funanda illi piæ animæ lacrymis & magnis gemitibus supplicant, ut ad eam superandam, & quodammodo calcandam & auferendam dexteram conantibus porrigit? Respondet Augustinus: altius Dei consilium fareor me ignorare. Addit equidem superbiam quasi de suo funere revicturam: ubi enim latatus homo fuerit in aliquo bono opere se etiam superasse superbiam, ex ipsâ latitudine caput erigit & dicit: ecce ego vivo. Quid triumphas? & ideo vivo quia triumphas. Ante tempus enim fortasse de illâ quasi vietâ triumphare delectat cum extrema ejus umbra illâ meridie, quantum arbitror, absorbebitur.

L. de Spir. &
litt. c. u. l.

Concludit Augustinus: Scio quod sicut impossibilitas, ita & iniquitas non est apud Deum. Et scio quod superbis Deus resistit, humilibus autem dat gratiam. Et scio, quod illi, cui ne extollentur, datus erat stimulus carnis Angelus Satanae qui eum colaphizaret, semel & iterum & tertio deprecanti dictum est: Sufficit tibi gratia mea: Nam Virtus in infirmitate perficitur. Aliquid ergo est in abdito & profundo judiciorum Dei, ut etiam iustorum omne os obstruatur in laude sua, & non aperiatur nisi in laudem Dei. Hoc autem aliquid quis possit scrutari, quis investigare, quis nosse? Tam sunt inscrutabilia iudicia ejus, & investigabiles viæ ejus. Quis enim cognovit sensum Domini, aut quis consiliarius illi fuit?

SEC.

SECTIO III.

De possibiliate vivendi sine omni peccato Gratia adjuvante Divina.

IN hoc vivatne aliquis sæculo vel vixerit vel vietur sit sine ullo omnino peccato; excepto uno Mediatore Dei & hominum Christo Iesu qui dedit semeripsum redemtionem pro omnibus, quantâ ipse diligentia vel facilitate potui disserendum enodandumque suscepi, inquit Augustinus initio libri secundi de peccatorum meritis ad Marcellinum. Hoc opere completum vidi mus libro præfato, lib. de Spiritu & littera, de nat. & gratia &c.

At Marcellinus rescripsit, se fuisse permotum quod Augustinus dixerit: fieri posse, ut homo sit sine peccato, si voluntas ejus non defit ope adjuvante divina: quamvis nemo tam perfectæ justitiae in hac vita vel fuerit, vel futurus sit. Quæsivit enim quomodo dixerit fieri posse, cuius rei defit exemplum?

Respondit Augustinus libro de Spiritu & Litera possibilia multa referri in Scripturis Saeris, quæ numquam facta sunt. Numquam enim factum, ut foramen acus Camelus transiret, & tamen hoc dictum possibile. Duodecim millia Legiones Angelorum pro Christo ne pateretur pugnare potuisse, nec tamen factum &c. unde non idem negare debemus fieri posse, ut homo sine peccato sit quia nullus est hominum, præter illum qui non tantum homo, sed etiam natura Deus est, in quo id perfectum esse demonstrare possimus. Itaque possibilitatem semper affirmat Augustinus, & impossibilitatem sine omni peccato vivendi contineenter negat.

L. 2. Retract. c. 37.

L. de Sp. &
littera. c. 1.
& 35.

Qn:

142 LIBER PRIMUS

L. 2. de Pec.
merit. c. 6.

Qui dicunt esse posse in hac vita hominem sine peccato, non est eis continuo incantata temeritate resistendum: si enim posse negaverimus, & hominis libero arbitrio, qui hoc volendo appetit, & Dei virtuti vel misericordiae, qui hoc adjuvando efficit derogabimus.

Neque negandum est hoc Deum jubere, ita nos in facienda justitia esse debere perfectos, ut nullum habeamus omnino peccatum: nam neque peccatum erit si quid erit, si non divinitus jubetur, ut non sit.

cap. 5.

Nec de hac re solis votis agendum est, ut non subinferatur adnitendo etiam nostra efficacia voluntatis. Adjutor enim noster Deus dicitur nec adjuvari potest, nisi qui etiam aliquid sponte conatur.

cap. 16.

Cur ergo jubet, inquiunt, quod scit nullum hominem esse facturum.

cap. 17.

Respondeat: hoc modo etiam dici potest, cur primis illis hominibus jussit qui duo soli erant, quod sciebat eos non esse facturos... eo modo ergo jubet omnibus hominibus, ut non faciant ullum peccatum, quamquam sit praescius neminem hoc impleturum, ut quicumque impiè ac damnabiliter ejus præcepta contempserint, ipse faciat in eorum damnatione quod justum est: quicumque autem in ejus præceptis obedienter, & pie proficientes, nec tam omnia, quæ precipit impletentes, sicut sibi dimitti volunt, sic aliis peccata dimiserint, ipse faciat in eorum mundatione quod bonum est. Et cap. sequenti repetit quod dixerat: Voluntate humana, gratia adjuvante divina, sine peccato in hac vita posse hominem esse.

L. de Spi. &
litt. c. 35.

Repetit hoc alibi, & quo pacto fieri possit, exponit: confitebor posse per Dei gratiam & librum ejus arbitrium.

Fieret

DE PROPOSITIONE I. 143

Fieret enim, si tanta voluntas adhiberetur, quanta L. 2. de peccatis sufficit tantæ rei “vitia autem sunt quæ impediunt meritum voluntatem, ne moveatur ad faciendum bonum &c. cap. 17. ab opere malo abstinentiam. Ut autem innatescat quod latebat & suave fiat quod non delectabat, gratia Dei est.

Cum autem ab illo illius adjutorium deprecamur cap. 19. ad faciendam perficiendamque justitiam, quid aliud deprecamur, quam ut aperiat, quod latebat, & suave faciat, quod non delectabat?

Si ab illo avertimur, nostrum est, & tunc secundum carnem sapimus, tunc concupiscentiae carnis id illicita consentimus. Conversos ergo Deus adjuvat, aversos deserit. Sed etiam ut convertamur, ipse adjuvat quod certè oculis corporis lux ista non præstat. Cum jubet dicendo: Post concupiscentias tuas non eas, nos quoque dicimus: sciimus quia nemo potest esse continens, nisi Deus det: quid aliud dicimus, quam da quod jubes? Cum jubet dicendo: facite justitiam, nosque dicimus, doce me justificationes tuas, quid aliud dicimus, quam da quod jubes?

Denique Celestio objectanti: quis tam demens L. de perf. est, ut dubitet fieri posse, quod Deum velle non Iustitia. c. 3. dubitat? Ratione. 7.

Respondet Augustinus: Si nollet Deus hominem sine peccato esse non mitteret filium suum sine peccato qui sanaret homines à peccato. Hoc sit in creditibus renovatione interioris hominis de die in diem donec fiat perfecta justitia tamquam sanitas plena.

Et rursum: si debet, potest. Et constat non aliud Ratione. 5. debere quam potest. Item: quia præceptum est potest. Ratione. 6.

Augustinus respondet: Cum videmus claudum qui sanari potest, rectè utique dicimus debet homo iste sine claudicatione esse: & si debet, potest: nec tamen cum vult, continuo potest, sed cum fuerit exhibita

cura

144 LIBER PRIMUS

ratione sanatus, & medicina adjuverit voluntatem.
Hoc sit in interiore homine. Item responderet: Consul-
tissimè homini præcipi, ut rectis passibus ambulet,
ut cum se non posse perspexerit, medicinam requi-
rat, quæ interioris hominis ad sanandam peccati
claudicationem GRATIA DEI EST PER IESUM

CHRISTUM DOMINUM NOSTRUM.

L. eodem c. 2
Ratio c. 1.

Itaque cum de vitandis peccatis omnibus agi-
tur, et si neget solis naturæ viribus vitari posse,
prout inflatores liberi arbitrii prætendunt, res-
pondemus inquit, vitari posse peccatum, si natura
vitiata sanetur gratia Dei per Iesum Christum Do-
minum nostrum. In tantum enim sana non est,
in quantum id quod faciendum est, aut Cæcita-
te non videt, aut infirmitate non implet, dum caro
concupiscit adversus Spiritum, & spiritus adversus
Carnem, ut ea quæ non vult homo faciat.

SECTIO IV.

*Impossibilitas omne peccatum vitandi ab
Augustino repulsa Iansenianam refellit
præceptorum etiam graviter obstrin-
gentium quoad justos conantes
impossibilitatem.*

L. 2. de Poco.
merit. c. 3.

QUÆ de Præceptorum possibiliitate per Dei
Gratiam per D. J. C. Doctorem Gratiae
asseruit & quæ de impossibilitate negavit,
magnam partem spectant hujus quæstionis de
evitandis omnibus vel minimis peccatis. Nam
libro secundo de peccatorum meritis ista quæ-
stio tangitur, ubi objicitur: nec præciperes
homini quod esset humana impossibile volun-
tatis.

DE PROPOSITIONE I. 145

luntati. Quasi nostrum hoc ullus ignoret, inquit Augustinus.

De impossibilitate omnia vitandi peccata agitur, ubi Augustinus respondet: dubitare non possum, nec Deum aliquid impossibile homini praecipisse.

De tali impossibilitate agebatur, ubi objicitur: Nec præciperet Deus homini quod esset humanae impossibile voluntati. Ad quod Augustinus respondit: quod ad nonnulla superanda totis aliquando opus sit viribus voluntatis.

De hac impossibilitate agebatur, ubi Augustinus repudium dedit famoso suo acroamate: Non igitur Deus impossibilia jubet, sed jubendo admonet & facere quod possis, & petere quod non possis.

Hujusmodi impossibilitas à Celestio oppribatur per tot ratiocinia memorata Deum imputare peccatum quod vitari non possit: ubi Augustinus respondet: Vitari potest, non quando voluntas superba laudatur, sed quando humilis adiuvatur.

Impossibilitas hæc regerebatur ubi dicebatur: frustra prohiberetur aut juberetur quod vel caveri vel impleri non possit. & Quomodo negabimus posse esse hominem sine peccato? Respondet Augustinus: Ad hoc lex ista præcipit, ut cum in his adimplendis homo defecerit, non se extollat superbia tumidus, sed ad gratiam confugiat fatigatus.

Hoc objiciebatur, cui ab eodem responsum legitur: firmissime creditur Deum justum & bonum impossibilia non potuisse præcipere, & hinc nos admoneri & infacilibus quid agamus, & in difficultibus quid petamus.

Et ubi difficultatem aliquam sentiunt, si delissimis & perseverantissimis precibus, & misericordia promptis operibus facilitatem à Domino impetrare persistant.

Et alibi: Oret gemitu voluntatis, ut impetraret donum facultatis. Nec cum ea gravia sentit, desperando

K fran-

frangatur sed ad quærendum, petendum pulsandumque cogatur.

Ex his dilucescit primò quod S. Augustinus pensatis præsentis vitæ liberi arbitrii divinâ Gratiâ adjuti lacertis neminem quidem, excepto Mediatore ejusque benedictâ Virgine Matre, ab omni peccato immunem vixisse, nec victurum existimet, saltem excluso singulari Privilegio.

Secundò, quod licet concedat Justis ac Sanctis non tribui vel certam sientiam vel victricem delectationem, nimirum ad minima quælibet re ipsa vitanda; numquam tamen admittat Præceptum omnia vitandi peccata esse impossibile; sed semper possibile asserat, ne libero arbitrio hominis, qui hoc appetit, & Dei virtuti, derogatum veniat.

Tertiò quod per subtractionem illius efficacis gratiæ, quæ tribuat voluntatem tantam, quanta reitantæ sufficit, dicat non damnationis sed humilitatis justis ansam præbéri, his verbis: *nec in eo ipso vult nos damnabiles esse, sed humiles, ne facilitatem in omnibus asecuti nostrum putemus esse, quod ejus est.*

Quô igitur animô excepturum credamus Augustinum, si objiceretur ei quod *impossibilia docuerit Præcepta Dei justis conantibus & volentibus merit. c. 19.* ea servare & ab incommutabili bono nullo divortio separari? Non erat quod ab impossibilitate minimorum Præceptorum admittenda absterruisse, dum hunc Camelum deglutiisset. Itaque Jansenianum Assertum de impossibilitate Præceptorum velut Pelagianum telum ab Augustino contritum dicimus.

Neque Jansenium à vulnere liberat quod homines justos juxtapræfentes gratiæ vires libera verit, dum nempe nondum indepti sunt eam, quæ cum effectu conjuncta sit, potentiam seu pos-

L. 2. de pecc.
merit.
cap. 19.

DE PROPOSITIONE I. 147

possibilitatem; nam ob illius orbitatem dicere non poterat *impossibile*, quod Augustinus atten-
tā potentia longe minori *circum minima* versante,
incunctanter Possibile non modò pronuntiat;
sed & defendit. Quid namque erat ei proclivius,
quam Marcellino quærenti quomodo possibile
est, quod à Nemine præstatur, respondere
juxta præsentem statum cursumque gratiæ, est
homini *impossibile* sine peccato vivere, sed de
absoluta Dei potestate est possibile, cui nihil est
impossibile? Ita Pelagio ac Cœlestio satisfactum
oportuisset urgentibus semper non esse possi-
ble, ad quod voluntas non erat expedita prox-
imèque sufficeret. Sed maluit Augustinus in sua
definitione persistere, quâ sanxerat: *ea esse in*
nostra potestate, quæ si volumus facimus, & si non
volumus non facimus, licet ad bonum volunta-
tem à Deo Præparandam & adjuvandam præ-
dicaret.

Et quomodo non damnabiles in eo facheret ju-
stos suos, quos ad pœnitentiam non reddituros
sciret Deus, si possilitate mandatorum lethali-
ter obligantium aliquandò destituat? neque ad
humilitatem, sed ad damnationem vergit ista
desertio & secuta prolapsio. Sed de hoc alias,
ubi de secundæ primæ propositionis parte agen-
dum, discutiendum erit.

K 2

C A